



## Πάντα ρεῖ

Všetko plynie. Je to krátke a kondenzované vyjadrenie, vystihujúce Hé-  
rakleitovu filozofiu zmeny, hoci jeho autorom pravdepodobne nie je on sám.  
Napadá mi v súvislosti s pohľadom do nedávnej päťročnej minulosti časopi-  
su Alkoholizmus a drogové závislosti, ktorej som sa zúčastňoval celkom špe-  
cificky, ako jeho vedúci redaktor, teda vo funkcii, v ktorej teraz končím  
a ktorú odovzdávam ďalej. Potešenie z každého nového čísla odborného ča-  
sopisu sa mi odhalilo ako úplne osobitná hedonická odmena za vykonanú  
prácu s textami a ich autormi, odmena, ktorá bola v pravom zmysle rados-  
ťou, ale často aj úľavou z toho, že sa to podarilo, že číslo je takpovediac  
skomponované a že už bude k dispozícii tým, ktorí oň majú záujem alebo  
ktorí z rôznych dôvodov občasne siahnu po jeho článkoch.

Je to časopis, ktorý má dlhú tradíciu, ktorý prežil už mnohé ťažké obdo-  
bia a ktorý vychádza aj v dobe, kedy iné časopisy končia alebo skončili. Na  
tomto mieste mi nedá nespomenúť Psychiatriu psychoterapiu psychosomati-  
ku, ktorá prestala vychádzať práve tento rok, pričom jej trpký osud som ako  
člen redakčnej rady vnímal s bolesťou v srdci. Prežívame hlbokú krízu náš-  
ho písomníctva, podmienenú finančnými problémami a pokračujúcim znižo-  
vaním záujmu autorov publikovať v slovenskej odbornej tlači. Mladí vý-  
skumníci sa už úplne prirodzene orientujú skôr na zahraničné karentované  
časopisy a nechcú míňať čas a energiu akoby navyše na publikáciu v slo-  
venčine, ktorá tým v angličtine nemôže konkurovať. To je však ten lepší  
prípád. Možno je to iba pozorovanie skreslené mojimi vlastnými východiska-  
mi a stanoviskom, z akého sledujem dianie, ale mám dojem, že všeobecne

dokonca klesá aj túžba písať odborné texty. Žijeme príliš rýchlo, pracovné tempo evidentne stúplo a čas na reflexiu a zamyslenie niekde pri káve, sa dnes už nachádza omnoho ťažšie ako kedysi. Bez takého zastavenia však odborná úvaha nemá ako vzniknúť. Pre svoju genézu, podobne ako akákoľvek iná koncepcia (chápte v súvislosti so slovom *conceptio*), vyžaduje nielen vášň, túžbu, ale zároveň aj zníženie napätia, uvoľnenie a relax. Nie náhodou mnohým napadla nová myšlienka v sprache, vo vani, či medzi drietotami niekde pod stromom. V rýchlosti, v akej pracujeme a žijeme, sa nám preskupujú priority, a písanie článkov sa stáva akýmsi luxusom, ktorý si nemôže alebo nechce dovoliť každý. Keď však túto pozorovaciu sondu vrhnem do svojho vnútra a potom vlastnú auto-observáciu trochu generalizujem, dochádzam k presvedčeniu, že aj tak sú tu stále ľudia, pre ktorých je písanie reflexom, nutnosťou, miazgou, životom. Ja som sa v textoch doslova narodil, ak môžem na tomto mieste trochu preháňať, v nich sa hýbem a som. Ak taký existuje jeden, existujú takí viacerí, nie? Prihláste sa k tomu, keď ma stretnete niekde na konferencii! Potom sú však takí, pre ktorých je text praktickým nástrojom zdieľania a komunikácie, médiom, prostredníctvom ktorého sa je možné podeliť so svojimi skúsenosťami alebo výsledkami výskumu. A takí sú srdcom odborných časopisov, pretože slová tu nedefilujú rad po rade len pre samotné slová (i keď v tom je roztopašná alúzia na *l'art pour l'art*), ale pre odkaz, ktoré ako signifikanty nevyhnutne nesú, presnejšie povedané, pre odborný odkaz. Nemusí ísť len o zverejnenú štúdiu alebo výskum, môže mať aj formu úvahy, zamyslenia, retrospekcie, recenzie na nejakú knihu či publikáciu, alebo žánru, ktorý z našich periodík akosi potichu mizne – kazuistiky. Časopis akým je Alkoholizmus a drogové závislosti neašpiruje na vysoké ciele, ale vie, čím je a ja som si vedomý jeho hodnoty pre nás – spoločenstvo profesionálov z rôznych oblastí, ktorí sa podieľame na liečbe a riešení problémov súvisiacich so psychoaktívnymi látkami a nelátkovými závislosťami. Prostredníctvom neho môžeme byť z prvej ruky informovaní o dianí v odbore, môžeme navzájom iniciovať a udržiavať komunikáciu, odovzdávať si zaujímavé a nové odborné pohľady a vhlady. Preto má zmysel, aby naďalej existoval a aktívne nás prepájal, i keď bude zrejme nutné znížiť počet vychádzajúcich čísel. Takéto spätné väzby som mnohokrát dostával práve od Vás, s ktorými som o tom freneticky diskutoval na rôznych fórach, či ste už čitatelia alebo aj spolutvorcovia tohto spoločného diela. Veľmi Vám za to ďakujem a verím, že keď toto čítate, viete, že hovorím práve o Vás! Zdráham sa menovať len preto, aby som azda na niekoho nezabudol.

Úlohy vedúceho redaktora sa teraz po zrelej úvahe zriekam najmä preto, že človeku nesvedčí kumulácia rôznych funkcií a zodpovedností, pretože ris-

kuje, že do niektorých z nich sa už nebude vkladať tak mohutne, celou svojou váhou, ako predtým. Také odstúpenie však môže viesť k úžasným plodom, k novým veciam a podnetom, k čerstvému vzduchu, k reorganizácii, k reštartu a obnove, slovom, v našom prípade k novej a charismatickej vedúcej redaktorke, ktorou sa po dlhom rozvážnom rozjímaní stala za podpory až jasotu svojich kolegov a spolupracovníkov PhDr. Zuzana Kamendy, PhD. Som pevne presvedčený, že onedlho mi dáte všetci za pravdu.

*Váš Michal Patarák*